

HYPOTÉZY A JEJICH OVĚŘOVÁNÍ V KLASICKÝCH PEDAGOGICKÝCH VÝZKUMECH

René Szotkowski

Chráska, M. *Hypotézy a jejich ověřování v klasických pedagogických výzkumech*. 1. vyd. Olomouc : VOTOBIA, 2005. 61 s. ISBN 80-7220-253-7.

Abychom mohli systematicky popsat, analyzovat a objasňovat různé jevy edukační reality, je nutno provádět pedagogický výzkum. Pedagogický výzkum přináší nezbytné a užitečné poznatky pro pedagogickou teorii i praxi, proto je důležité v této oblasti vzdělávat nejen začínající výzkumné pracovníky, ale i samotné pedagogy.

Knih, které se zabývají pedagogickým výzkumem, není na našem trhu dostatek, proto je recenzovaná publikace *Hypotézy a jejich ověřování v klasických pedagogických výzkumech* významným příspěvkem k této chybějící nabídce. Autor, vysokoškolský profesor Miroslav Chráska, který je dlouholetým a uznávaným odborníkem v oblasti pedagogického výzkumu, se v naší sledované publikaci primárně zaměřil na správnost formulace hypotéz, jejich empirickou verifikaci a v neposledním případě na adekvátní interpretaci získaných výsledků ověřování. Cílem tohoto studijního textu není poskytnout čtenářům vyčerpávající informace o práci s hypotézami ve výzkumu, ale nabídnout základní principy práce s hypotézami, a to zejména v kvantitativně orientovaném pedagogickém výzkumu.

Celá tematika je systematicky rozdělena do tří kapitol. V první kapitole s názvem *Kvantitativně orientovaný pedagogický výzkum* se autor stručně zabývá filozofickým základem klasických čili kvantitativně orientovaných výzkumů a základní posloupností realizovaných činností výzkumu.

Druhá kapitola *Hypotézy a jejich místo ve vědeckém výzkumu* je věnována problematice hypotéz. Najdeme zde stručná pravidla a požadavky pro formulaci hypotéz, testování (ověřování, verifikaci) hypotéz. Autor zde dále zmiňuje důležitost formulování věcné a statistické hypotézy ve výzkumu a nejčastější chyby a nedostatky při formulaci hypotéz, jež výrazně snižují a znehodnocují věrohodnost realizovaného výzkumu.

Ve třetí nejrozsáhlejší kapitole *Statistické testy významnosti jako prostředek pro verifikaci hypotéz* jsou popsány jednotlivé druhy statistických testů význam-

nosti. Podrobně jsou zde rozebrány testy významnosti pro nominální, ordinální a metrická data. Pro ordinální data je to např. test dobré shody chi-kvadrát, test nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku, test nezávislosti chí-kvadrát pro čtyřpolní tabulku, Fischerův kombinovaný test. Z testů pro ordinální data jmenujme alespoň znaménkový test, Wilcoxonův test, U-test Manna a Witneyho, U-test pro velmi malé výběry, U-test pro větší skupiny, U-test při velkých četnostech či Kolmogorovův – Smirnovův test pro dva výběry a z testů pro metrická data uveďme např. Studentův t-test, Fischerův – Snedecorův F-test a párový t-test. Veškeré druhy statistických testů významnosti jsou v textu názorně vyloženy pomocí praktických příkladů. Příklady jsou doplněny o tabulky, použité vzorce a možnosti analýzy získaných dat na počítači.

Recenzovaná publikace je přehledná a srozumitelná a zcela jistě plní záměr autora. Autor tento studijní text primárně doporučuje studentům doktorského studijního programu Pedagogika, ovšem může být i užitečnou pomůckou pro pedagogy či další uživatele, kteří se budou danou problematikou zabírat.

Mgr. René Szotkowski
Katedra technické a informační výchovy,
Pedagogická fakulta UP, Žižkovo nám. 5, 77140
Olomouc, ČR, 585635292
e-mail: reins@seznam.cz